ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-5

Talabalarning kommunikativ kompetensiyasini oshirishda axborot texnologiyalardan foydalanish

Toshtemirova Sarvinoz Obidovna

O'zbekiston-Finlandiya pedagogika institute 1-bosqich magistranti

Annotasiya:Ushbu maqolada axborot texnologiyalarining talabalar orasida kommunikativ kompetensiyani oshirishdagi roli muhokama qilinadi. Talabalar onlayn seminarlar va vebinarlar orqali tinglash ko'nikmalarini rivojlantirib, yozma muloqot uchun elektron pochta va forumlar kabi vositalardan foydalanishadi. Shuningdek, taqdimotlar yaratish va guruh ishlarini olib borish uchun zamonaviy platformalardan foydalanishning samarali misollari keltirilgan. Maqola axborot texnologiyalarini ta'limda qo'llash orqali talabalarni nafaqat akademik muvaffaqiyatga, balki kelajakdagi professional sohalarda muvaffaqiyatli bo'lishlariga tayyorlashga qaratilgan.

Аннотатция: В данной статье рассматривается роль информационных технологий в повышении коммуникативной компетенции студентов. Студенты развивают навыки слушания через онлайн-семинары и вебинары, а также используют электронную почту и форумы для письменного общения. Кроме того, приводятся примеры эффективного использования современных платформ для создания презентаций и ведения групповых работ. Статья подчеркивает, что применение информационных технологий в образовании помогает студентам не только достигать академического успеха, но и готовит их к успешной профессиональной деятельности в будущем.

Annotation: This article discusses the role of information technologies in enhancing students' communicative competence. Students develop listening skills through online seminars and webinars, and utilize tools like email and forums for written communication. Additionally, effective examples of using modern platforms for creating presentations and conducting group work are provided. The article emphasizes that the application of information technologies in education not only helps students achieve academic success but also prepares them for successful professional careers in the future.

Kalit so'zlar: Kommunikativ kompetensiya, web saytlar, onlayn seminarlar, Slack, Prezi, PowerPoint, Canva

Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya davrida kommunikativ kompetensiya — ya'ni samarali muloqot qila olish, fikrni aniq ifoda eta bilish, turli axborot manbalaridan foydalana olish — har bir inson uchun muhim ko‘nikmaga aylanmoqda. Ayniqsa, zamonaviy axborot texnologiyalarining jadal rivojlanishi bu kompetensiyani rivojlantirishda katta imkoniyatlar yaratmoqda. Ushbu maqolada kommunikativ kompetensiyani oshirishda axborot texnologiyalarining o‘rni va ularning zaruriyati tahlil qilinadi. Kommunikativ kompetensiya — bu insonning ijtimoiy va professional muhitda to‘g‘ri va samarali muloqot qila olish qobiliyati. Bu ko‘nikmaga quyidagilar kiradi:

Tinglash Qobiliyati:

Onlayn seminarlar va vebinarlar orqali talabalar boshqalar fikrlarini tinglash va ularni tushunish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu, ularning empatiya va muloqot qobiliyatlarini oshiradi. Talabalar onlayn seminar yoki vebinarga qatnashganda, ularning vazifasi nafaqat ma'ruzachining fikrlarini tinglash, balki savollar berish va muhokamalarda faol ishtirok etishdir. Masalan, "Zoom"

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

platformasida o‘tkazilayotgan vebinarda talabalar ma'ruzachining fikrlarini tinglab, o'z fikrlarini izohlaydilar va savollar berish orqali o'z tushunchalarini mustahkamlashadi. Bu jarayon, ularning empatiya va muloqot ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi Google Meet: Google hisobiga ega foydalanuvchilar uchun qulay videokonferensiya platformasi. U oson ulanish va Google Calendar bilan integratsiya imkoniyatini taqdim etadi.Cisco Webex: Professional darajadagi videokonferensiya va onlayn uchrashuvlar uchun mo'ljallangan platforma. O'qituvchilar va talabalar uchun taqdimotlar va seminarlar o'tkazish imkoniyatini beradi.

Skype: Oson aloqa va videokonferensiyalar uchun ishlatiladigan dastur. Talabalar o'rtasida muloqot qilish va o'qituvchilar bilan bog'lanish uchun qulay.

Yozma qobiliyat

Elektron pochta, forumlar va bloglar orqali yozma muloqot ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyati mavjud. Talabalar o'z fikrlarini aniq va ravon ifodalashni o'rganadilar, bu esa ularning yozma kommunikatsiya ko'nikmalarini kuchaytiradi. alabalar forumlarda yoki bloglarda o'z fikrlarini yozma ravishda ifodalashlari mumkin. Masalan, talaba o'z o'qituvchisi tomonidan berilgan mavzu bo'yicha blog post yozishi va uni sinfdoshlariga taqdim etishi mumkin. Bu jarayonda u o'z fikrlarini aniq va ravon ifodalash, grammatika va uslubga e'tibor berish orqali yozma kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Taqdimot Qilish:

Axborot texnologiyalari yordamida talabalar o'z taqdimotlarini yaratish va taqdim etish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. PowerPoint, Prezi va boshqa taqdimot dasturlari yordamida ular o'z g'oyalarini vizual ravishda ifodalashni o'rganadilar. Talabalar PowerPoint dasturi yordamida o'z loyihalarini taqdim etishlari mumkin. Misol uchun, bir guruh talabalar ekologiya muammolari haqida taqdimot tayyorlaydi, unda grafiklar, diagrammalar va rasmlar yordamida muammoni taqdim etishadi. Bu jarayon, ularning g'oyalarini vizual ravishda ifodalash va auditoriya oldida o'z fikrlarini aniq tushuntirish ko'nikmalarini rivojlantiradi Google Slides: Google Drive bilan integratsiyalangan bepul taqdimot yaratish vositasi. Birgalikda ishlash imkoniyati va bulutda saqlash qulayligini taqdim etadi.

Prezi: Interaktiv va dinamik taqdimotlar yaratish imkonini beruvchi platforma. Taqdimotlar ko'proq vizual va qiziqarli ko'rinishda bo'ladi.

Canva: Taqdimotlar uchun turli xil shablonlar va grafikalar taklif etadi. Oson va intuitiv interfeys orqali tezda chiroyli taqdimotlar yaratish mumkin.

Guruh Ishlari:

Axborot texnologiyalari yordamida talabalar guruh ishlari olib borishlari, birgalikda loyihalar yaratishlari va fikr almashishlari mumkin. Bu jarayon, ularning jamoada ishlash qobiliyatini rivojlantiradi. alabalar onlayn platformalarda (masalan, Google Docs yoki Microsoft Teams) guruh ishlari olib borishlari mumkin. Masalan, bir guruh talabalar birgalikda loyiha yaratib, har biri o'z bo'limini yozadi va keyin birlashtiradi. Bu jarayon, ularning jamoada ishlash qobiliyatini, fikr almashish va muammolarni birgalikda hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Trello: Loyihalarni boshqarish uchun vizual vosita. Talabalar o'z vazifalarini belgilab, ish jarayonini kuzatish va bir-birlarini yangilab turishlari mumkin.

Slack: Guruh ichidagi muloqot va fayl almashish uchun qulay platforma. Talabalar o'zaro fikr almashish va tezkor savollar berish imkoniyatiga ega.

Moodle: Ta'lim muassasalari uchun mo'ljallangan LMS. Talabalar onlayn kurslar yaratish, baholash va guruh ishlarini amalga oshirish imkoniyatiga ega..

ISSN: 2582-4686 SJIF 2021-3.261,SJIF 2022-2.889,
2024-6.875 ResearchBib IF: 9.948 / 2024

THE MULTIDISCIPLINARY JOURNAL OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

VOLUME-5, ISSUE-5

Kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishda axborot texnologiyalari kuchli vosita sifatida xizmat qilmoqda. Ular yordamida nafaqat bilim, balki amaliy muloqot ko‘nikmalari ham shakllanadi. Bu esa nafaqat ta’lim, balki kundalik hayotda ham muvaffaqiyat omilidir. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT) – bu raqamli qurilmalar, internet tarmog‘i, mobil ilovalar, sun’iy intellekt va boshqa raqamli vositalar yordamida axborotni qabul qilish, uzatish, qayta ishlash va baham ko‘rish imkonini beruvchi vositalardir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Халқаров Н. Х. Педагогик технологиялар ва педагогик маҳорат. – Тошкент: Fan va texnologiya, 2020. – 210 б.
2. Назарова З. М. Ахборот технологиялари ва таълим жараёнида улардан фойдаланиш. – Тошкент: Iqtisod-moliya, 2019. – 124 б.
3. Baxromova N. N. Kommunikativ kompetensiyani shakllantirishda axborot texnologiyalarining o‘rni // O‘zDJTU ilmiy axborotlari. – 2021. – № 3. – B. 45–50.
4. Selivanova N. A. Information and Communication Technologies in Education. – Moscow: Nauka Press, 2018. – 180 p.
5. Европейский Совет. Общие европейские рекомендации по языковому образованию: обучение, преподавание, оценка. – Страсбург: Совет Европы, 2001. – 250 с.
6. UNESCO. ICT Competency Framework for Teachers \[Elektron resurs]. – Rejim dostupa: https://unesdoc.unesco.org (murojaat qilingan sana: 21.05.2025).
7. Hymes D. On Communicative Competence // Pride J. B., Holmes J. (eds.). Sociolinguistics. – Harmondsworth: Penguin, 1972. – P. 269–293.
8. Richards J. C., Rodgers T. S. Approaches and Methods in Language Teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 270 p.
9. Siemens G. Connectivism: A Learning Theory for the Digital Age // International Journal of Instructional Technology and Distance Learning. – 2005. – Vol. 2, №1.